

**LES EMOCIONS SÓN
IMPRESINDIBLES PER A
LA VIDA SOCIAL**

David Bueno i
Torrens

Professor i investigador
de genètica de la UB i
divulgador de la ciència

Alegria o patiment?

Imaginem que veiem una instantània de la cara de dos polítics, caps dels seus respectius grups parlamentaris, just després d'una votació decisiva en què han defensat postures contraposades, però no sabem quina de les dues alternatives ha estat l'escollida per la majoria del Parlament. Ho podríem deduir pels seus rostres? Possiblement tothom respondrà que sí, per l'expressió d'alegria o de dolor emocional que facin. Les emocions són imprescindibles per viure en societat, i perquè aquesta rutlla de la manera més harmònica possible ens cal entendre i distingir les emocions positives i negatives dels altres. Tanmateix, un treball publicat a *Science* indica que, si atenem només a l'expressió del rostre, aquesta adjudicació no és tant senzilla com sembla.

TRADICIONALMENT S'HA DIT que les emocions bàsiques intenses, com l'alegria, el patiment i la por, entre altres, generen expressions distintives a la cara que poden ser reconegudes amb facilitat. No debades és la part del cos que té una major densitat de músculs diferents i és on se situen els ulls i la boca, la qual cosa ens permet fer innumerable expressions. Darwin ja hi va treballar, al seu llibre *The Expression of the Emotions in Man and Animals*, on presentava una sèrie de dibuixos de rostres de persones i altres primats

que permetien reconèixer, sense equivocació possible, aquestes emocions bàsiques. No obstant això, fa uns anys es va veure que, sorprenentment, les zones del cervell que s'activen quan experimentem una emoció positiva són les mateixes que quan és negativa, i que a més són regulades per un mateix neurotransmissor, la dopamina. Per veure com això es tradueix en l'expressió del rostre, investigadors de les universitats de Princeton i Nova York, als EUA, i de Radboud, a Holanda, van agafar fotografies de tennistes professionals just en el moment en què guanyaven o perdien punts crucials per al seu joc i les van classificar segons corresponguessin a intenses reaccions emocionals positives –alegria, plaer i victòria– o negatives –dolor emocional, dolor físic i derrota–. Primer van demanar a un grup de voluntaris que identifiquessin l'emoció que expressa-

La cara ens pot enganyar. Potser per això en les campanyes electorals hi ha polítics que prefereixen que, als cartells, només surti el seu rostre

ven els seus rostres, ocultant tota la resta de la fotografia. El resultat fou decebedor: semblava que els voluntaris ho fessin a l'atzar, perquè la majoria no coincidí amb l'emoció real sentida pel tennista. Després els van mostrar tot el cos dels tennistes, inclosa la cara, i llavors el resultat fou radicalment diferent: la majoria van encertar l'emoció sentida pel tennista.

FINALMENT, VAN RETALLAR les cares dels tennistes i les van posar en cossos que expressaven una emoció radicalment oposada. Sorprenentment, a la majoria de muntatges els van adjudicar l'expressió corresponent al cos, no a la cara. Aquests resultats indiquen que el reconeixement que fem dels moments de màxima emoció es basa molt més en les expressions corporals que no pas en les facials, però el nostre cervell fa la suma i ho personalitza en una forma il·lusòria del rostre. Això explica per què és molt més fàcil identificar les emocions en dibuixos, com va fer Darwin, atès que en fer-los hi concentrem tota l'expressió corporal. Com deia al principi, les emocions són imprescindibles per a la vida social. Tanmateix, la cara ens pot enganyar, malgrat l'engany també forma part de la vida social. Potser per això en les campanyes electorals hi ha polítics que prefereixen que, als cartells, només surti el seu rostre.